

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
MICHAL BOBEK
26 päivänä marraskuuta 2019¹

Asia C-717/18

**Procureur-generaal,
muuna osapuolena
X**

(Ennakkoratkaisupyyntö – Hof van Beroep te Gent (Gentin ylioikeus, Belgia))

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Neuvoston puitepäätös 2002/584/YOS – Eurooppalainen pidätysmääräys – 2 artiklan 2 kohta – Teon kaksoisrangaistavuuden tutkimatta jättäminen – Edellytykset – Rikokset, joista pidätysmääräyksen antavassa jäsenvaltiossa voi seurata rangaistus, jonka enimmäisaika on vähintään kolme vuotta – Rangaistuksen keston arviointi pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion tosiseikkoihin sovellettavan lainsäädännön vai eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisajankohtana voimassa olleen lainsäädännön perusteella – Laillisuus- ja oikeusvarmuusperiaate

I Johdanto

1. Käsiteltävässä asiassa etsitty henkilö, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys ja jonka luovuttamista vaaditaan, on rap-artisti ja säveltäjä. Hänet tuomittiin Espanjassa useista vuosina 2012 ja 2013 tehdyistä rikoksista. ”Terrorismin ihannoiminen ja sen uhrien nöyryyttäminen” oli yksi näistä rikoksista. Kyseiseen rikokseen sen tekoajankohtana sovelletussa lainsäädännössä säädettiin, että siitä voitiin määrätä *enintään kahden vuoden* vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus.
2. Etsitty henkilö poistui Espanjasta Belgiaan. Toimivaltainen espanjalainen tuomioistuin antoi hänestä eurooppalaisen pidätysmääräyksen vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen täytäntöönpanoa varten. Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ilmeni, että terrorismin ihannoimista ja sen uhrien nöyryyttämistä koskeva rikos kuului rikoslajin ”terrorismi” alaan. Siinä myös todettiin, että terrorismin ihannoimista ja sen uhrien nöyryyttämistä koskevasta rikoksesta seuraava vapaudenmenetyksen käsittävä enimmäisrangaistus oli *kolme vuotta* sen jälkeen, kun Espanjan rikoslakia oli muutettu vuonna 2015.
3. Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS² 2 artiklan 2 kohdassa säädetään, että siinä lueteltujen rikosten, ”terrorismi” mukaan luettuna, osalta ei tutkita teon kaksoisrangaistavuutta, jos rikoksista voi seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus, jonka *enimmäisaika on vähintään kolme vuotta*. Mikä on asianmukainen vertailukohta sen arvioimiseksi, täyttyykö tämä edellytys? Onko se

¹ Alkuperäinen kieli: englanti.

² EYVL 2002, L 190, s. 1, sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 annetulla neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS (EUVL 2009, L 81, s. 24) (jäljempänä puitepäätös).

käsiteltävään asiaan sovellettava vapaudenmenetyksen käsittävä enimmäisrangaistus, josta säädetään yleensä lainsäädännössä, jota sovellettiin silloin, kun rikos tehtiin? Vai onko se enimmäisrangaistus, josta säädettiin *eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisajankohtana* voimassa olleessa kansallisessa lainsäädännössä?

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

4. Puitepäätöksen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppalainen pidätysmääräys voidaan antaa sellaisista teoista, joista määräyksen antaneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan voi seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäisaika on vähintään 12 kuukautta, tai jos rangaistustuomio tai turvaamistoimenpidettä koskeva päätös on annettu, sellaisista seuraamuksista, joiden kesto on vähintään neljä kuukautta.

2. Seuraavista rikoksista, sellaisina kuin ne määritellään pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion lainsäädännössä, jos niistä pidätysmääräyksen antavassa jäsenvaltiossa voi seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäisaika on vähintään kolme vuotta, luovutetaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella tämän puitepäätöksen edellytysten mukaisesti ja teon kaksoisrangaistavuutta tutkimatta:

--

– terrorismi,

--

3. Neuvosto voi yksimielisesti ja kuultuaan Euroopan parlamenttia Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 39 artiklan 1 kohdan mukaisesti päättää milloin vain lisätä muita rikoslajeja tämän artiklan 2 kohdassa olevaan luetteloon. Neuvosto tarkastelee komission sille 34 artiklan 3 kohdan mukaisesti antaman kertomuksen perusteella, onko tätä luetteloa aiheellista laajentaa tai muuttaa.

4. Muiden kuin 2 kohtaan sisältyvien rikosten osalta luovuttamisen edellytykseksi voidaan asettaa se, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteena olevat teot ovat täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaan rikoksia niiden rikostunnusmerkistöstä tai luokittelusta riippumatta.”

III Tosiseikat, asian käsittelyn vaiheet ja ennakkoratkaisukysymykset

5. Etsitty henkilö sävelsi, esitti ja julkaisi internetissä useita rap-kappaleita vuosina 2012 ja 2013.

6. Audiencia Nacional (valtakunnallinen ylioikeus, Espanja) määräsi 21.2.2017 antamallaan tuomiolla etsitylle henkilölle tästä toiminnasta seuraavat rangaistukset: A) kahden vuoden vankeusrangaistuksen terrorismin ihannoimisesta ja sen uhrien nöyryyttämisestä, mikä on rangaistava teko Espanjan rikoslain 578 ja 579 §:n nojalla (jäljempänä rangaistus A), B) yhden vuoden vankeusrangaistuksen herjauksesta ja kruunuun kohdistuvasta vakavasta loukkauksesta, mikä on rangaistava teko Espanjan rikoslain 490.3 §:n nojalla, ja C) kuuden kuukauden vankeusrangaistuksen laittomasta uhkauksesta, joka on rangaistava teko Espanjan rikoslain 169.2 §:n nojalla.

7. Tuomio ja rangaistukset langetettiin soveltamalla rikoslain säännöksiä, jotka olivat voimassa tosiseikkojen tapahtuma-aikaan eli ennen sen muuttamista vuonna 2015.

8. Tribunal Supremo (ylin tuomioistuin, Espanja) hylkäsi 21.2.2017 annetusta tuomiosta tehdyn valituksen 15.2.2018 antamallaan tuomiolla.

9. Etsitty henkilö poistui Espanjasta Belgiaan. Audiencia Nacional antoi 25.5.2018 eurooppalaisen pidätysmääräyksen etsitystä henkilöstä edellä mainittujen kolmen vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen täytäntöönpanemiseksi (jäljempänä ensimmäinen eurooppalainen pidätysmääräys).

10. Unionin tuomioistuimen asiakirja-aineistossa olevien tietojen perusteella Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent (Oost-Vlaanderenin alioikeus, Gentin istuntopaikka, Belgia) pyysi Audiencia Nacionalilta lisätietoja päätöksen tekemiseksi ensimmäisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta. Kyseisen pyynnön jälkeen Audiencia Nacional antoi 27.6.2018 uuden eurooppalaisen pidätysmääräyksen (jäljempänä toinen eurooppalainen pidätysmääräys). Toinen eurooppalainen pidätysmääräys koskee samoja tosiseikkoja kuin ensimmäinen eurooppalainen pidätysmääräys.

11. Molemmat pidätysmääräykset sisältävät samat tiedot c kohdan 2 alakohdassa (tiedot kolmesta rikoksesta määrätystä rangaistuksista) ja e kohdan I alakohdassa, jossa oli merkitty rasti valintaruutuun ”terrorismi” niiden rikosten osalta, joista määrättiin rangaistus A.

12. Toinen eurooppalainen pidätysmääräys sisältää kuitenkin näiden lisäksi tietoja sen e ja f kohdassa. Kun ensimmäisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen e kohtaan (”Rikos tai rikokset”) sisältyi lyhyt kuvaus rikoksista, toisessa eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä näitä rikoksia kuvattiin samassa kohdassa yksityiskohtaisesti ja myös toistettiin niiden rap-kappaleiden sanoitusta, joihin rikokset perustuivat. Ensimmäisessä eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä f kohtaa (”Muut tapaukseen liittyvät seikat (ilmoittaminen vapaaehtoisista)”) ei ollut täytetty, kun taas toisessa eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä viitattiin yksityiskohtaisesti kyseisiä rikoksia koskeviin säännöksiin Espanjan rikoslainsäädännössä, sellaisena kuin se oli voimassa eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisajankohtana eli sellaisena kuin sen sanamuotoa oli muutettu vuonna 2015.

13. Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent esitti Audiencia Nacionalille uuden lisätietopyynnön. Audiencia Nacionalin pyyntöön antamassa vastauksessa esitettiin lisätietoja rangaistusjärjestelmästä. Kyseisessä kirjeessä myös todettiin, että toiseen eurooppalaiseen pidätysmääräykseen sisältyvä viittaus Espanjan rikoslain, sellaisena kuin sitä oli muutettu vuonna 2015, säännöksiin oli virhe.

14. Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent kieltäytyi panemasta toista eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön 17.9.2018 antamallaan määräyksellä. Unionin tuomioistuimen asiakirja-aineiston mukaan kyseinen tuomioistuin katsoi, ettei terrorismin ihannoimista ja sen uhrien nöyryyttämistä koskevaa rikosta voitu pitää puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan luettelossa tarkoitettuna terrorismirikoksena. Teon kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys ei myöskään täytynyt kaikkien niiden rikosten osalta, joista eurooppalainen pidätysmääräys oli annettu.

15. Syyttäjä valitti 17.9.2018 edellä mainitusta määräyksestä. Procureur-generaal (yleinen syyttäjä) esitti 26.9.2018 kirjallisen vaatimuksen, jonka mukaan eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä määritelty menettely, josta määrättiin rangaistus A, vastaa eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä 19.12.2003 annetun lain (wet van 19.12.2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel, jäljempänä Wet EAB) 5 §:n 2 momentin toisessa kohdassa, jolla pannaan täytäntöön Belgian lainsäädännössä puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohta, mainittua rikosta ”terrorismi”.

16. Hof van Beroep te Gent, kamer van inbeschuldigingstelling (Gentin ylioikeus, syytteesenpanoja käsittelevä jaosto, Belgia), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, katsoo, että puitepäätöksen 2 artiklan 1 kohdassa, jossa edellytetään vähintään neljän kuukauden vankeusrangaistusta, asetettu seuraamuksen kesto koskeva edellytys täyttyy nyt tarkasteltavassa tapauksessa, kun otetaan huomioon

edellä 6 kohdassa mainitut rangaistukset. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on kuitenkin epävarma siitä, mikä pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion lain versio on merkityksellinen sen ratkaisemiseksi, täyttyykö puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdassa asetettu rangaistuksen vähintään kolmen vuoden enimmäisaikaa koskeva edellytys. Tämä johtuu siitä, että rikokset, joista määrättiin rangaistus A, tehtiin vuosina 2012 ja 2013, kun Espanjan rikoslain 578 §:n mukaan terrorismin ihannoimista ja sen uhrien nöyryyttämistä koskevasta rikoksesta voitiin määrätä rangaistuksena yhdestä kahteen vuotta vankeutta. Vasta myöhemmin, 30.3.2015, Espanjan rikoslain 578 §:ää muutettiin siten, että kyseisestä rikoksesta voidaan määrätä rangaistuksena yhdestä kolmeen vuotta vankeutta.

17. Tässä tilanteessa Hof van Beroep te Gent, kamer van inbeschuldigingstelling lykkäsi asian käsittelyä ja esitti unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1. Sallitaanko puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdassa, sellaisena kuin se on eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä annetulla lailla saatettu osaksi Belgian lainsäädäntöä, että täytäntöönpanojäsenvaltion suorittamaa siinä säädetyn vähintään kolmen vuoden enimmäisrangaistusta koskevan kynnyksen arviointia varten vedotaan pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisajankohtana sovellettavaan rikoslakiin?
2. Sallitaanko puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdassa, sellaisena kuin se on eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä annetulla lailla saatettu osaksi Belgian lainsäädäntöä, että täytäntöönpanojäsenvaltion suorittamaa siinä säädetyn vähintään kolmen vuoden enimmäisrangaistusta koskevan kynnyksen arviointia varten vedotaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisajankohtana voimassa olevaan rikoslakiin, jossa rangaistusasteikkoa on ankaroitettu verrattuna tekojen ajankohtana pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa voimassa olleeseen rikoslakiin?”

18. Etsitty henkilö, Belgian ja Espanjan hallitukset sekä Euroopan komissio esittivät kirjallisia huomautuksia. Samat osapuolet ja procureur-generaal esittivät suulliset lausumansa 16.9.2019 pidetyssä istunnossa.

IV Asian tarkastelu

19. Puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohta on ratkaisevan tärkeä säännös. Siinä luovutaan teon kaksoisrangaistavuutta koskevasta vaatimuksesta. Tälle on kuitenkin asetettu kaksi edellytystä. *Ensinnäkin* henkilö on luovutettava eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella teon kaksoisrangaistavuutta tutkimatta ainoastaan siinä lueteltujen 32 rikoksen osalta. *Toiseksi* rikoksesta, jonka perusteella eurooppalainen pidätysmääräys annettiin, on pidätysmääräyksen antavassa jäsenvaltiossa voitava seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäisaika on vähintään kolme vuotta.

20. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät kaksi ennakkoratkaisukysymystä, joita on mielestäni parasta käsitellä yhdessä, koskevat jälkimmäistä edellytystä. Niillä pyritään selvittämään ajankohta (ja merkityksellinen kansallinen lainsäädäntö), johon puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdassa viitataan: eurooppalaisen pidätysmääräyksen *antamisajankohtana* voimassa olleeseen lainsäädäntöön vai etsityn henkilön tapaukseen *tosiasiallisesti sovellettavaan* lainsäädäntöön?

21. Voidakseni vastata tähän kysymykseen tarkastelen ensin puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan tulkintaa. Tutkittuani sen sanamuotoa, joka ei todellakaan tarjoa yksiselitteistä ratkaisua tähän kysymykseen, käy nähdäkseni selväksi, että kyseisen säännöksen asiayhteys, tarkoitus ja systematiikan yleinen logiikka edellyttävät sen päätelmän tekemistä, että 2 artiklan 2 kohdassa on tarkoitus viitata

pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion lainsäädäntöön, jota tosiasiallisesti sovelletaan etsityn henkilön tapauksessa (A). Lisäksi kattavuuden vuoksi ja koska muut osapuolet ovat käsitelleet sitä laajasti tässä menettelyssä, tutkin lyhyesti laillisuusperiaatteen mahdollisia seurauksia käsiteltävässä asiassa (B). Lisäksi esitän muutamia loppuhuomautuksia siitä, mistä tässä asiassa ei ole kyse (C).

A Puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan tulkinta

22. Puitepäätöksen 2 artikla koskee eurooppalaisen pidätysmääräyksen soveltamisalaa. Sen 1 kohdassa asetetaan olennainen alustava edellytys eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiselle. Kyseisessä edellytyksessä on kaksi vaihtoehtoa. Tapauksissa, joissa eurooppalainen pidätysmääräys annetaan *syytteeseen asettamista varten*, kyseisistä teoista on määräyksen antaneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan voitava seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäisaika on vähintään 12 kuukautta. Vaihtoehtoisesti, kun rangaistustuomio tai turvaamistoimenpidettä koskeva päätös on annettu ja eurooppalainen pidätysmääräys annetaan näin ollen *täytäntöönpanoa varten*, seuraamuksen keston on oltava vähintään neljä kuukautta.

23. Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on todennut jälkimmäisen vaihtoehdon täyttyneen. Jo annetulla tuomiolla määrätty rangaistus on yli neljän kuukauden pituinen.

24. Kun puitepäätöksen 2 artiklan 1 kohdan edellytys täyttyy, 2 artiklan 2 ja 4 kohdassa säädetään kahdesta ”järjestelmästä”. Yhtäältä 2 artiklan 2 kohtaan sisältyy luettelo rikoksista, joista henkilö on luovutettava eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella teon kaksoisrangaistavuutta tutkimatta. Toisaalta 2 artiklan 4 kohdassa säädetään, että muiden kuin 2 artiklan 2 kohtaan sisältyvien rikosten osalta voidaan edellyttää teon kaksoisrangaistavuuden tutkimista. Saman artiklan 3 kohta muodostaa kaksi edellä mainittua järjestelmää yhdistävän lausekkeen. Siinä säädetään mahdollisuudesta laajentaa 2 artiklan 2 kohtaan sisältyvää rikosten luetteloa neuvoston yksimielisellä päätöksellä, jolloin rikoksia siirretään tosiasiasa 2 artiklan 4 kohdan järjestelmästä 2 artiklan 2 kohdan järjestelmän piiriin.

25. Puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdassa säädetään kahdesta kumulatiivisesta edellytyksestä.³ *Ensinnäkin* kyseessä olevan rikoksen on kuuluttava johonkin kyseisessä säännöksessä luetelluista 32 rikoslajista. Puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdassa selvennetään, että näiden lajien soveltamisen kannalta merkityksellinen on pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion lainsäädännön mukainen rikoksen määritelmä. *Toiseksi* kyseessä olevasta rikoksesta on voitava seurata pidätysmääräyksen antavassa jäsenvaltiossa vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäisaika on vähintään kolme vuotta.

26. Käsiteltävässä asiassa huomautuksia esittäneet osapuolet puoltavat vastakkaisia tulkintoja tästä toisesta edellytyksestä, johon viitataan jäljempänä rangaistuksen kestoja koskevana edellytyksenä.

27. Etsitty henkilö ja komissio väittävät, että lainsäädäntö, joka on otettava huomioon 2 artiklan 2 kohdan toisen edellytyksen arvioinnissa, on lainsäädäntö, jota etsittyyn henkilöön sovelletaan rikosasiassa. Käsiteltävässä asiassa se on Espanjan rikoslain vuotta 2015 edeltänyt versio, jota sovelletaan asian tosiseikkoihin ja jota kansalliset tuomioistuimet itse asiassa sovelsivat pidätysmääräyksen antavassa jäsenvaltiossa tuomitessaan etsitylle henkilölle rangaistuksen, jonka täytäntöönpanoa nyt haetaan.

³ Jos nämä edellytykset eivät täyty, tämä ei välttämättä merkitse sitä, ettei eurooppalaista pidätysmääräystä voida panna täytäntöön. Se pikemminkin merkitsee sitä, että voidaan soveltaa puitepäätöksen 2 artiklan 4 kohdan järjestelmää. Kyseisen säännöksen mukaan luovuttamisen edellytykseksi voidaan asettaa teon kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys, jolloin täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä täytäntöönpanosta, jos eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteena oleva teko ei ole täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaan rikos, puitepäätöksen 4 artiklan 1 alakohdassa säädetyn harkinnanvaraisen kieltäytymisperusteen mukaisesti.

28. Espanjan ja Belgian hallitukset sekä procureur-generaal sitä vastoin väittävät, että kyseisen arvioinnin kannalta merkityksellinen ajankohta on se, jona eurooppalainen pidätysmääräys annetaan. Käsiteltävässä asiassa huomioon otettava lainsäädäntö olisi siten se, joka oli voimassa sen jälkeen, kun Espanjan rikoslakia muutettiin vuonna 2015 siten, että terrorismin ihannoimista ja sen uhrien nöyryyttämistä koskevasta rikoksesta määrättävää enimmäisrangaistusta nostettiin kahdesta vuodesta kolmeen vuoteen.

29. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin vastaamiseksi on tarpeen tarkastella puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan sanamuotoa, asiayhteyttä ja tarkoitusta.

a) Sanamuoto

30. Puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan sanamuoto ei tarjoa yksiselitteistä vastausta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin. Kyseisessä säännöksessä nimittäin pelkästään puhutaan melko yleisesti ”seuraavista rikoksista, sellaisina kuin ne määritellään pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion lainsäädännössä, jos niistä pidätysmääräyksen antavassa jäsenvaltiossa voi seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäisaika on vähintään kolme vuotta – ”.⁴ Siinä ei näin ollen mainita nimenomaisesti täsmällistä ajankohtaa, jona näistä rikoksista on voitava seurata siinä määritellyn kaltainen rangaistus.

31. Tästä epämääräisyydestä huolimatta Espanjan ja Belgian hallitukset ja procureur-generaal vetoavat sanamuotoon perustuviin perusteisiin tukeakseen väitettään, jonka mukaan oikeudellisen viitekehyksen puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan toisen edellytyksen arvioinnille muodostaa pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion lainsäädäntö, joka oli voimassa eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisajankohtana.

32. Kyseiset osapuolet väittävät, että preesensin käyttö puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan ilmaisussa ”voi seurata” osoittaa, että merkityksellinen ajankohta on eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisajankohta.

33. Tämä väite ei vakuuta. Preesensin käytön sinänsä ja jokseenkin yleisessä ja neutraalissa muodossa voidaan tuskin sanoa olevan ratkaisevaa puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan tulkinnassa. Juridisessa kielessä käytetään tavallisesti preesensia asetettaessa yleisiä oikeuksia tai velvollisuuksia esittämättä mitään toteamuksia tällaisten säännösten ajallisesta sovellettavuudesta tai rajoittamatta sitä millään tavalla.

34. Tämä väite osoittautuu lisäksi vääräksi heti, kun tarkastellaan puitepäätöksen muita säännöksiä. Kuten Espanjan hallitus istunnossa myönsi, puitepäätöksen 2 artiklan 1 kohta, jossa puhutaan samaan tapaan ”teoista, joista määräyksen antaneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan voi seurata”, on ymmärrettävä siten, että siinä viitataan lainsäädäntöön, jota tosiasiallisesti sovelletaan rikosasiaan, jonka yhteydessä eurooppalainen pidätysmääräys annetaan, eikä lainsäädäntöön, jota sovelletaan myöhemmin, kun pidätysmääräys annetaan.

35. Tässä yhteydessä Belgian hallitus väitti istunnossa, että vaikka sekä puitepäätöksen 2 artiklan 1 kohdassa että sen 2 kohdassa viitataan samaan käsitteeseen ”voi seurata”, näitä säännöksiä on tulkittava eri tavoin, koska 2 artiklan 1 kohdassa viitataan *tekoihin* ja sen 2 kohdassa *rikoksiin*.

36. Tässä väitteessä tarkoitetaan ilmeisesti sitä, että puitepäätöksen 2 artiklan 1 kohdan viittaus *tekoihin*, joista voi seurata rangaistus, tarkoittaa, että kyseistä säännöstä tulkitaan tietystä asiasta kyseessä oleviin nimenomaisiin tekoihin, joista voi seurata rangaistus, mikä tarkoittaisi, että merkityksellinen on se lainsäädäntö, jota sovelletaan näihin tekoihin. Käänteisesti se, että

⁴ Kursivointi tässä.

2 artiklan 2 kohdassa viitataan abstraktisti *rikoksiin*, joista voi seurata rangaistus, tarkoittaisi, että huomioon olisi otettava se ajankohta, jona eurooppalainen pidätysmääräys annetaan. Toisin sanoen näiden säännösten olisi tulkittava viittaavan eri ajankohtiin, koska 2 artiklan 1 kohdassa viitataan ”tekoihin” eikä ”rikoksiin”, kuten 2 artiklan 2 kohdassa.

37. Tätä väitettä ei voida mielestäni hyväksyä. Se, että sekä puitepäätöksen 2 artiklan 1 että 2 kohdassa käytetään samaa ilmaisua ”voi seurata”, viittaisi tavallisesti siihen, että näitä kohtia on tulkittava samalla tavalla. Edellä kuvatun kaltainen, tätä tulkintaa vastaan esitetty peruste pohjautuu jokseenkin eriskummalliseen käänteiseen päättelyyn, jossa tukeudutaan siihen, että ilmaisulla ”voi seurata” luonnehditaan kahta eri substantiiviva (”teot” ja ”rikokset”). Puitepäätöksen toiminnan taustalla olevasta logiikasta,⁵ jota selitetään tarkemmin seuraavassa jaksossa,⁶ kuitenkin seuraa, että eri substantiivien käyttö on sen sijaan seurausta puitepäätöksen 2 artiklan 1 ja 2 kohdan keskinäisestä vuorovaikutuksesta päätöksen systematiikassa.

38. Puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan puhtaasti sanamuodon mukainen tulkinta ei siten tarjoa yksiselitteistä vastausta. Tästä syystä on tarkasteltava puitepäätöksen systematiikkaa ja tarkoitusta koskevia perusteita.

b) Asiayhteys

39. Tulkintaa, jonka mukaan puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan edellytysten arvioinnin kannalta merkityksellinen lainsäädäntö on se, jota sovelletaan yksittäisessä asiassa, puoltavat kolmentyyppiset näkökohdat: itse 2 artiklan sisäinen systematiikka (i); puitepäätöksen laajempi systematiikka, kun 2 artiklaa tarkastellaan yhdessä 8 artiklan 1 kohdan ja puitepäätöksen liitteessä olevan lomakkeen kanssa (ii), ja koko eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan järjestelmän yleinen logiikka ja toimivuus (iii).

i) 2 artiklan sisäinen systematiikka

40. Puitepäätöksen 2 artiklan 1 kohdassa asetetaan olennainen edellytys, jonka mukaan eurooppalainen pidätysmääräys voidaan antaa vain a) teoista, joista määräyksen antaneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan voi seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäisaika on vähintään 12 kuukautta, tai b) jos rangaistustuomio tai turvaamistoimenpidettä koskeva päätös on annettu, sellaisista seuraamuksista, joiden kesto on vähintään neljä kuukautta. Kuten Belgian ja Espanjan hallitukset myönsivät, on vaikea kuvitella, miten siinä mainittujen seuraamusten kestoa voitaisiin arvioida ottamatta huomioon lainsäädäntöä, jota tosiasiallisesti sovelletaan asiaan. Tämä on vieläkin ilmeisempää b tapauksen osalta, jos rangaistukseen on jo tuomittu, kuten käsiteltävässä asiassa.

41. Kun on määritetty, että ratkaisevaa arvioitaessa puitepäätöksen 2 artiklan 1 kohdan edellytyksiä käsiteltävässä asiassa on se pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion lainsäädäntö, jota sovellettiin tuomiossa, jossa rangaistus määrättiin, käy selväksi, että toisenlaisen lähestymistavan soveltaminen 2 artiklan 2 kohdan arvioimiseksi johtaisi siihen, että samassa unionin säännöksessä ja mahdollisesti samassa menettelyssä kansallisella tasolla arvioitaisiin täysin eri tavalla *merkityksellistä lainsäädäntöä pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa*.

5 Edellä 22–25 kohta.

6 Jäljempänä 40–43 kohta.

42. Sanamuotoa koskeva peruste, joka perustuu siihen, että puitepäätöksen 2 artiklan 1 kohdassa viitataan ”tekoihin” kun taas 2 artiklan 2 kohdassa viitataan ”rikoksiin”, ei riitä tukemaan sitä näkemystä, että näissä säännöksissä viitataan eri ajankohtiin pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion merkityksellisen oikeuskehyksen arvioimiseksi.⁷ Puitepäätöksen 2 artiklan systematiikkaan perustuva tulkinta osoittaa, että eri käsitteiden ”teoista” ja ”rikoksista” käyttämiselle sen 1 ja 2 kohdassa on muita syistä. Kyseisen artiklan 1 kohdan viittaus tekoihin sopii näppärästi 2 artiklan yleiseen rakenteeseen, sillä kyseinen artikla käsittää eurooppalaiset pidätysmääräykset, jotka annetaan kahdessa tarkoituksessa: syytteeseen panoa ja tuomioiden täytäntöönpanoa varten. Kun tarkoitetaan *syytteeseenpanoa*, 2 artiklan 1 kohdassa viitataan loogisesti tekoon, josta voi seurata rangaistus, kun taas kun kyse on *täytäntöönpanosta*, siinä viitataan rangaistustuomioon. Kyseisen artiklan 2 kohdassa käytetään erilaista ja neutraalimpaa käsitettä ”rikokset, joista voi seurata rangaistus”, koska se käsittää *kummatkin tilanteet*, joissa eurooppalainen pidätysmääräys voidaan antaa (syytteeseenpanoa ja täytäntöönpanoa varten).

43. Syyllä, miksi 2 artiklan 2 kohdassa viitataan rikoksiin eikä tekoihin, ei siten ole mitään tekemistä unionin lainsäätäjän halun kanssa ottaa käyttöön erilaiset ajalliset viitekehykset niiden edellytysten arviointia varten, joista säädetään yhden ja saman säännöksen eri kohdissa. Se, että 2 artiklan 2 kohdassa keskitytään rikoksiin, selittyy paremmin sillä seikalla, että kyseisen säännöksen tavoitteena on esittää luettelo *rikoksista*, joiden osalta teon kaksoisrangaistavuutta koskevasta vaatimuksesta luovutaan, olipa kyse sitten syytteeseenpanosta tai täytäntöönpanosta. Tässä yhteydessä on pelkästään loogista, että sen sanamuodossa viitataan rikoksiin, joista voi seurata rangaistus.

44. Procureur-generaal esitti istunnossa lisäksi systematiikkaa koskevan väitteen, jonka mukaan puitepäätöksen 2 artiklan 4 kohdan seurauksena täytäntöönpanojäsenvaltio tutkii teon kaksoisrangaistavuutta koskevaa vaatimusta sen mukaan, mitä sen oikeusjärjestyksessä säädetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon ajankohtana.

45. Tämä väite pätee ehdottomasti arviointiin, jota 2 artiklan 4 kohdassa edellytetään *täytäntöönpanojäsenvaltion* osalta. Tästä ei kuitenkaan voida nähdäkseni tehdä analogista päätelmää 2 artiklan 2 kohtaan sisältyvien, *pidätysmääräyksen antavaa* jäsenvaltiota koskevien vaatimusten osalta.

46. Puitepäätöksen 2 artiklan 4 kohdassa säädetään mahdollisuudesta kieltäytyä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta sellaisen teon osalta, jota täytäntöönpanojäsenvaltio ei pidä moraalisesti vääränä ja joka ei siten ole rangaistava teko sen oikeusjärjestyksessä.⁸ Kysymys merkityksellisestä lainsäädännöstä täytäntöönpanojäsenvaltiossa liittyy siten *tunnustamista* koskevien perusteiden arvioinnin logiikkaan täytäntöönpanojäsenvaltion näkökulmasta. Se ei vaikuta mitenkään pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion oikeudellisen viitekehyksen vaatimuksiin. Toisin sanoen 2 artiklan 4 kohdan kannalta merkityksellisen oikeuskehyksen arviointiin liittyy täytäntöönpanojäsenvaltion sääntöihin, joita lähtökohtaisesti *ei voida soveltaa* asiaan mutta joita käytetään perusteena tutkittaessa teon kaksoisrangaistavuutta, joka on tunnustamisen edellytys. Käänteisesti 2 artiklan 1 kohdan tapaan saman artiklan 2 kohdassa tukeudutaan pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion oikeuskehykseen, joka muodostaa perustan tuomioistuinratkaisulle, joka on tunnustettava panemalla eurooppalainen pidätysmääräys täytäntöön.

⁷ Kuten edellä 35–37 kohdassa esitettiin.

⁸ Ks. analogisesti tuomio 11.1.2017, Grundza (C-289/15, EU:C:2017:4, 45 kohta) ja samassa asiassa esittämäni ratkaisuehdotus (C-289/15, EU:C:2016:622, 68 kohta).

47. On yksi asia, että *täytäntöönpano*jäsenvaltio tutkii teon kaksoisrangaistavuutta arvioimalla sen rikoslainsäädännössä vahvistettuja moraalisia vaatimuksia eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanojakohtana. On kokonaan toinen asia, että *pidätysmääräyksen antava* jäsenvaltio antaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen erityisessä, yksinkertaistetussa järjestelmässä sellaisen lainsäädännön perusteella, jota ei sovelleta kyseessä oleviin rikoksiin ja jossa arvioidaan eri tavalla rikoksen vakavuutta säätämällä siitä ankarampi rangaistus kuin se, joka on määrätty eurooppalaisen pidätysmääräyksen perustana olevassa tuomiossa.

48. Espanjan hallitus esittää vielä yhden väitteen. Sen mukaan mikä tahansa sen puoltaman tulkinnan vastainen tulkinta tarkoittaisi sitä, että jos unionin lainsäätäjät lisää uusia rikoksia 2 artiklan 2 kohdan luetteloon saman artiklan 3 kohdan mukaisesti, eurooppalaista pidätysmääräystä ei olisi mahdollista panna täytäntöön tätä uutta lainsäädäntöä edeltävien tosiseikkojen ja rangaistusten osalta.

49. En pidä näin spekulatiivista väitettä merkityksellisenä. Uusien rikosten lisääminen 2 artiklan 2 kohdan luetteloon tulevaisuudessa saattaa todellakin aiheuttaa ajalliseen sovellettavuuteen liittyviä ongelmia. Näitä ongelmia olisi kuitenkin tarkasteltava siinä vaiheessa kattavasti ja poikkialaisesti, sillä tämä koskettaisi useita puitepäätöksen yleisiä säännöksiä ja edellytyksiä.⁹ Tällaisia ongelmia ei voida tarkastella ennakoivasti ainoastaan yhden niistä ongelmaryhmistä osalta, joita tämä mahdollisesti koskee. Tällaisten mahdollisten ongelmien ei myöskään pitäisi antaa vääristää tulkintaa puitepäätöksen yleisestä edellytyksestä asiassa, joka ei liity niihin mitenkään, kuten käsiteltävä asia.

ii) 8 artiklan 1 kohta ja liitteessä oleva lomake

50. Komissio väittää lähinnä, että puitepäätöksen liitteessä oleva lomake, luettuna yhdessä puitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan kanssa, tukee näkemystä, jonka mukaan puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohtaan sisältyvän rangaistuksen kestoa koskevan edellytyksen arvioinnin kannalta merkityksellinen lainsäädäntö on se, jota sovelletaan tosiasiallisesti asiaan, jossa luovutusta vaaditaan.

51. Puitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdassa määritetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen sisältö ja esitetään pääasialliset vaatimukset, joiden noudattaminen on eurooppalaisen pidätysmääräyksen pätevyuden edellytys.¹⁰ Siinä säädetään, että eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä on liitteenä olevan lomakkeen mukaisesti esitettävä erityyppisiä tietoja, kuten a) etsityn henkilöllisyys ja kansalaisuus; b) pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen yhteystiedot; c) ilmoitus siitä, onko olemassa täytäntöönpanokelpoinen tuomio, pidätysmääräys tai muu vastaava täytäntöönpanokelpoinen oikeudellinen päätös, joka kuuluu 1 ja 2 artiklan soveltamisalaan; d) rikoksen luonne ja oikeudellinen luokittelu, erityisesti 2 artiklan osalta; e) kuvaus olosuhteista, joissa rikos on tehty; f) määrätty rangaistus, jos kyseessä on lopullinen tuomio, tai rikoksesta pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion laissa säädetty rangaistusasteikko ja g) mahdollisuuksien mukaan rikoksen muut seuraukset.

52. Puitepäätöksen liitteenä olevassa lomakkeessa on erilaisia täytettäviä kohtia. Kohdat eivät vastaa täysin 8 artiklan 1 kohdan alakohtia, mutta ne koskevat samoja tietoja.

⁹ Voidaan esimerkiksi muistuttaa, että puitepäätöksessä säädetään sen omasta ajallisesta soveltamisalasta sen ajankohdan osalta, jona uusia luovutuspyyntöjä esitetään. Puitepäätöksen 34 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden oli saatettava puitepäätös osaksi kansallista lainsäädäntöään viimeistään 31.12.2003. Sen 32 artiklassa säädetään näin ollen, että pyyntöihin, jotka on otettu vastaan 1.1.2004 alkaen, sovelletaan jäsenvaltioiden puitepäätöksen mukaisesti vahvistamia sääntöjä.

¹⁰ Ks. vastaavasti tuomio 1.6.2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, 63 ja 64 kohta) ja tuomio 6.12.2018, IK (oheis seuraamuksen täytäntöönpano) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 43 kohta).

53. Liitteenä olevan lomakkeen b, c ja e kohta osoittavat, että pyydetty tiedot koskevat tiettyä yksittäistapausta. Lomakkeen b kohdan mukaan pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen on annettava tietyt tiedot pidätysmääräyksen perusteena olevasta *päätöksestä*. Lomakkeen c kohdassa kyseisen viranomaisen on ilmoitettava *rangaistuksen kesto*, mukaan luettuna 1) ”rikoksesta tai rikoksista määrättävissä olevan vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen enimmäiskesto” ja 2) määrätyn vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen kesto.

54. Se, että puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan edellytysten noudattaminen liittyy väistämättä asiaan sovellettavaan lainsäädäntöön, käy vieläkin ilmeisemmäksi lomakkeen e kohdasta. Kyseisessä kohdassa pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen on annettava tiedot *rikoksesta tai rikoksista*, mukaan luettuna ”rikoksen tai rikosten teko-olosuhteiden kuvaus, mukaan lukien ajankohta (päivämäärä ja kellonaika), tekopaikka ja etsityn osallistumisaste” sekä ”rikoksen tai rikosten luonne ja oikeudellinen luokittelu sekä siihen tai niihin sovellettavat määräykset/lait”. Heti sen jälkeen, lomakkeen e kohdassa, toistetaan puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohtaan sisältyvä 32 rikosta käsittävä luettelo ja todetaan seuraavaa: ”Merkittään tarvittaessa rastilla, jos kyseessä on yksi tai useampi seuraavista rikoksista, sellaisina kuin ne määritellään pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion lainsäädännössä, joista voi pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäisaika on vähintään kolme vuotta.”

55. Olisi täysin epäloogista edellyttää, että pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen täyttää e kohtaan säännöksen, jota *sovelletaan* asiaan, ja heti sen jälkeen e kohdan I alakohdan käyttämällä eri säännöstä, jota *ei sovelleta* asiaan.

56. Näistä näkökohdista komissio päätelee, että pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen ei voi tietoja antaessaan viitata seuraamuksiin, jotka ovat ankarampia kuin kyseiseen rikosasiaan sovellettavat seuraamukset.

57. Olen samaa mieltä komission kanssa.

58. Sekä puitepäätöksen 8 artiklan 1 kohta että tiedot, joita puitepäätöksen liitteenä olevassa lomakkeessa nimenomaisesti pyydetään kyseisen artiklan vaatimusten täyttämiseksi, viittaavat samaan päätelmään: kaikki tiedot, jotka eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä on esitettävä, liittyvät nimenomaisesti *konkreettisiin* tekoihin, rikoksiin, tuomioistuinratkaisuihin ja seuraamuksiin *tosiasiallisessa* rikosasiassa.

59. Tämä pätee etenkin liitteessä olevan lomakkeen e kohtaan. Puitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti e kohta on täytettävä rikoksen yksityiskohtien kuvaamiseksi 2 artiklan soveltamista varten. Lomakkeen e kohdassa edellytetään nimenomaisesti tietoja rikoksesta tai rikoksista, joita pidätysmääräys ”koskee”, ja rikoksen tai rikosten teko-olosuhteiden kuvausta sekä tietoja, joiden kohteena on ”rikoksen tai rikosten luonne ja oikeudellinen luokittelu sekä siihen tai niihin *sovellettavat määräykset/lait*”.¹¹

60. Nämä vaatimukset koskevat kiistatta *tiettyjä säännöksiä, joita sovelletaan* rikoksiin, joita pidätysmääräys koskee ja jotka vastaavat tosiasiallisia olosuhteita, jotka on myös kuvattava e kohdassa. Tässäkin yhteydessä olisi vähintäänkin järjenvastaista poiketa radikaalisti tästä logiikasta, kun kyse on nimenomaisesti e kohdan I alakohdasta, siten, että viittauksella ”rikoksista, sellaisina kuin ne määritellään pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion lainsäädännössä, joista voi – – seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäisaika on vähintään kolme vuotta” ymmärretään tarkoitettavan tosiasiallisesti myöhempää lainsäädäntöä, jota ei sovelleta eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteena oleviin rikoksiin.

¹¹ Kursivointi tässä.

61. Istunnossa keskusteltiin jonkin verran liitteenä olevan lomakkeen tulkinta-arvosta. Tästä seikasta voidaan nähdäkseni esittää vain vähän väitteitä. Kun liitteet ovat erottamaton osa säädöstä, johon ne on liitetty, ne ovat merkityksellisiä niitä vastaavien säännösten tulkinnan kannalta.¹² Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetaan selkeästi tämä tulkinta-arvo nimenomaisesti puitepäätöksen liitteenä olevan lomakkeen yhteydessä.¹³ Liitteessä säädetään erityisestä lomakkeesta, joka pidätysmääräyksen antaneiden oikeusviranomaisien on täytettävä ja jossa niiden on ilmoitettava erityisesti vaadittavat tiedot.¹⁴

62. Puitepäätöksen liitteen, jossa on eurooppalaisen pidätysmääräyksen sisältävä lomake, käsitteiden ja puitepäätöksen säännösten välillä ei myöskään ole mitään ristiriitaa tältä osin. Päinvastoin liitteessä olevassa lomakkeessa ja etenkin sen e kohdassa vaadittujen tietojen täsmällinen luonne tukee edelleen sitä (mielestäni hyvin selvää) päätelmää, joka voidaan tehdä puitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdasta ja 2 artiklan 2 kohdasta, kuten on jo todettu.

63. Procureur-generaal ja Belgian hallitus väittivät istunnossa, että lomakkeen c kohdan 1 alakohtaa, jossa viitataan ”rikoksesta tai rikoksista määrättävissä olevan vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen enimmäiskeston”, ei tarvitse täyttää, jos eurooppalainen pidätysmääräys annetaan *täytäntöönpanoa* varten, vaan ainoastaan, jos se annetaan *syytteenpanoa* varten.

64. On totta, että jos asiassa on annettu lainvoimainen tuomio, liitteessä olevassa c kohdassa, luettuna yhdessä 8 artiklan 1 alakohdan f alakohdan kanssa, edellytetään pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen antavan ainoastaan tietoja määrätystä rangaistuksesta.¹⁵ Tiedot rangaistusten kestosta, johon lomakkeen c kohdan 1 alakohdassa viitataan, vaikuttavat näin ollen olevan tarpeellisia vain, ellei tällaista tuomiota ole annettu, kun eurooppalainen pidätysmääräys annetaan *syytteenpanoa* varten.¹⁶

65. En mene tässä vaiheessa vielä tarkemmin lomakkeen e kohtaan,¹⁷ joka, jos sitä luetaan yhdessä c kohdan kanssa, hälventää procureur-generaalin ja Belgian hallituksen esittämät epäilyt. Vaikka keskityttäisiin ainoastaan c kohdan 1 alakohtaan, siitä seikasta, ettei tietoja rangaistusten kestosta tarvitse täyttää kyseiseen kohtaan, jos tuomio on jo annettu, ei voida päätellä, että puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan vaatimusten arvioinnin kannalta merkityksellinen lainsäädäntö on eri kuin asiaan tosiasiallisesti sovellettava lainsäädäntö.

66. Pitää paikkansa, että asiassa Piotrowski unionin tuomioistuin katsoi sillä, että tiettyjä *tietoja ei vaadita* puitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdassa tai sen liitteenä olevassa lomakkeessa, olevan seurauksia tulkinnalle.¹⁸ Syyt siihen, miksi tällä seikalla oli tällaisia seurauksia tulkinnalle kyseisessä asiassa, eivät kuitenkaan päde käsiteltävään asiaan.

12 Ks. erityisesti oikeudellista yhteistyötä koskevien välineiden liitteistä esim. tuomio 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, 49 kohta ja sitä seuraavat kohdat) ja tuomio 2.3.2017, Henderson (C-354/15, EU:C:2017:157, 56 kohta). Ks. myös tuomio 5.7.2018, X (C-213/17, EU:C:2018:538, 52 kohta).

13 Ks. esim. tuomio 1.6.2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, 44 kohta); tuomio 10.8.2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 89 kohta) ja tuomio 23.1.2018, Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27, 57–59 kohta).

14 Tuomio 6.12.2018, IK (oheisseuraamuksen täytäntöönpano) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 49 kohta).

15 Tämä tulkinta saa tukea 6.12.2018 annetusta tuomiosta IK (oheisseuraamuksen täytäntöönpano) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 48–51 kohta).

16 Tämä tulkinta heijastuu myös komission tiedonannossa – Käsikirja eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta ja täytäntöönpanosta (EUVL 2017, C 335, s. 1), jonka mukaan liitteessä olevan lomakkeen c kohdan tarkoitus on ”tarkistaa, että eurooppalainen pidätysmääräys täyttää rangaistuksen vähimmäiskeston koskevan vaatimuksen, josta säädetään puitepäätöksen 2 artiklan 1 kohdassa. Oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa vähimmäisvaatimus koskee rangaistusta, joka kyseisestä teosta voisi periaatteessa seurata. Tuomion antamisen jälkeen vaatimus koskee siinä määrättyä todellista rangaistusta. –”

17 Kuvattu edellä 59 ja 60 kohdassa.

18 Tuomio 23.1.2018, Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27).

67. Asiassa Piotrowski oli kyse yhdestä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevasta ehdottomasta kieltäytymisperusteesta.¹⁹ Tässä yhteydessä on ainoastaan loogista, että kieltäytyminen voi perustua vain tietoihin, jotka täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle on tosiasiallisesti annettu lomakkeessa. Käsiteltävä asia taas ei koske kieltäytymisperustetta. Se koskee yhtä edellytyksistä puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan mukaisen teon kaksoisrangaistavuuden tutkimatta jättämistä koskevan sääntelyn soveltamiselle. Jos kyseinen edellytys ei täyty, eurooppalainen pidätysmääräys voidaan silti panna täytäntöön, mutta ainoastaan 2 artiklan 4 kohdan järjestelmän mukaisesti.

68. Lisäksi siitä, että tietoja enimmäisrangaistuksesta, joka rikoksesta voidaan määrätä, ei nimenomaisesti edellytetä puitepäätöksen liitteenä olevassa lomakkeessa tässä tapauksessa, koska tuomio on jo annettu, ei voida päätellä, että puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan osalta ratkaisevana on näin ollen pidettävä lainsäädäntöä, jota sovellettiin eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisajankohtana. Looginen päätelmä tulkinnasta, jossa annetaan tällainen painoarvo kyseiselle seikalle, on pikemminkin se, että koska näitä tietoja ei vaadita lomakkeessa tässä tapauksessa, 2 artiklan 2 kohdan edellytyksiä ei voida soveltaa. Tämä tulkinta tekisi kuitenkin 2 artiklan 2 kohtaan sisältyvän rangaistuksen kestoja koskevan edellytyksen merkityksettömäksi.

69. Siinä piilee tämän väitteen yleinen, rakenteellinen ongelma. Siinä tulkitaan edellytyksen, jota pidätysmääräyksen antavan oikeusviranomaisen on sovellettava puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan osalta, sisältöä siten, että se on seurausta siitä seikasta, ettei täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen tarvitse tarkistaa tällaisen edellytyksen täyttymistä. Keskinäinen luottamus perustuu kuitenkin päinvastaiseen olettamaa: puitepäätöksen toimintatavalla (modus operandi) pyritään saattamaan tasapainoon yhtäältä keskinäinen luottamus ja toisaalta mahdollisimman vähäinen valvonta. Pidätysmääräyksen antaneisiin viranomaisiin luotetaan sen olettan perusteella, että ne noudattavat tiukasti eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan järjestelmän perustana olevia aineellisia vaatimuksia. Näin on etenkin 2 artiklan 2 kohdan yhteydessä, jossa keskinäinen luottamus toimii korkeimmalla mahdollisella tasolla estäen teon kaksoisrangaistavuuden tutkimisen erityisen vakavien rikosten osalta. Luottamusta ei myöskään voida viedä niin pitkälle, että se estäisi täytäntöönpanosta vastaavaa oikeusviranomaista tutkimasta 2 artiklan 2 kohdan edellytysten täyttymistä, jos sen käsiteltävänä olevan tapauksen seikat herättävät epäilyjä siitä.

70. Toisin sanoen se, että puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohta pohjautuu järjestelmään, jossa viranomaiset ilmoittavat tiedot itse ja jossa säädetään ainoastaan täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen vähimmäistasoisesta alustavasta tarkastelusta,²⁰ ei tarkoita, että sen perustana oleviin perusteisiin, joita pidätysmääräyksen antavan oikeusviranomaisen on käytettävä, ei sovellettaisi mitään sääntöjä. Asia on päinvastoin: edellytyksiä on vain kaksi, mutta pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion on noudatettava niitä tiukasti.²¹

19 Kyseinen asia koski puitepäätöksen 3 artiklan 3 kohtaan sisältyvää ehdotonta kieltäytymisperustetta, jonka mukaan täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomaisen kieltäytyy panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön, jos etsittyä henkilöä "ei voida ikänsä takia pitää rikosoikeudellisesti vastuullisena pidätysmääräyksen perusteena olevista teoista täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaan". Muun muassa sen vuoksi, että liitteenä oleva lomake ei sisällä mitään sellaisia erityistietoja, joiden perusteella täytäntöönpanosta vastaavat oikeusviranomaiset voisivat tarvittaessa arvioida lisäedellytyksiä, jotka pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion rikoslainsäädännössä asetetaan konkreettisesti alaikäisen syytteenpanon edellytyksiksi, unionin tuomioistuimien päätteli, että täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on tarkistettava vain se, onko kyseinen henkilö saavuttanut vähimmäisiän, jotta häntä voidaan pitää täytäntöönpanojäsenvaltiossa rikosoikeudellisesti vastuullisena tällaisen pidätysmääräyksen perusteena olevista teoista, eikä sen pidä ottaa huomioon näitä lisäedellytyksiä. Tuomio 23.1.2018, Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27, 59 ja 62 kohta).

20 Puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan soveltamisen tarkastelusta ja perustuslaillisista epäilyistä sen soveltamisen osalta useissa jäsenvaltioissa ks. esim. Ambos, K., *European Criminal Law*, Cambridge University Press, Cambridge, 2018, s. 432–.

21 Sivuhuomautuksena on kuitenkin myönnettävä, että procureur-generaalin ja Belgian hallituksen esittämä väite havainnollistaa elävästi luontaista jännitettä, joka vallitsee yhtäältä käytetyn käsitteistön ja toisaalta eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan järjestelmän (tai monien muiden vastavuoroiseen tunnustamiseen perustuvien unionin järjestelmien) lainsäädännöllisen perustan ja toiminnan välillä. Peruseriaatteena sanotaan olevan (keskinäinen) luottamus, joka lainsäädännöllä oletettavasti luodaan ja jota sillä edistetään. Jos kuitenkin on luottamusta, lainsäädännölle ei juurikaan ole tarvetta. Täytäntöönpanokelpoiset säännökset tulevat tarpeelliseksi vasta, kun luottamusta ei (enää) ole. Tietyissä pisteissä keskinäinen luottamus voisi nimittäin syrjäyttää täytäntöönpanokelpoiset säännökset. Näin voi kuitenkin tapahtua vain vähitellen ja luonnollisesti alhaalta ylöspäin suuntautuvassa sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Luottamusta ei voida luoda normatiivisesti ylhäältä annettavilla säädöksillä.

iii) Eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan järjestelmän logiikka ja toimivuus

71. Edellä esitetystä tarkastelusta ilmenee, että on puitepäätökseen perustuvia, luonteeltaan sekä logiikkaan että systematiikkaan pohjautuvia pakottavia syitä hylätä tulkinta, jossa rikosasiaan, jossa luovuttamista pyydetään, tosiasiallisesti sovellettava lainsäädäntö erotettaisiin puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettusta viitelainsäädännöstä.

72. On syytä mainita ainakin kaksi muuta perustetta, jotka liittyvät eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan järjestelmän laajempaan toimintaan ja toimivuuteen.

73. Ensinnäkin sen puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan tulkinna, jonka mukaan siinä tarkoitetaan asiaan tosiasiallisesti sovellettavaa lainsäädäntöä, kiistaton etu siinä mielessä, että se tarjoaa *ennakoitavan ja vakaan* viitekehysten.

74. Espanjan ja Belgian hallitusten sekä procureur-generaalin puoltamassa kilpailevassa tulkinnassa olisi sitä vastoin vaarana, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen perustana olevasta oikeuskehystä tehdään liikkuva maalitaulu puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan soveltamiseksi. Se tarkoittaisi, että 2 artiklan 2 kohdan nojalla huomioon otettava oikeuskehys saattaisi muuttua toistuvasti. Tästä voisi syntyä tilanne, jossa myöhempiä eurooppalaisia pidätysmääräyksiä annetaan kansallisen lainsäädännön eri säännösten tai saman säännöksen eri versioiden perusteella pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion muuttuvien oikeussääntöjen mukaan, jotka voisivat vähitellen eriytyä rikosasiaan tosiasiallisesti sovellettavista oikeussäännöistä. Jos ei oteta huomioon vanhentumisaikoja koskevia (kansallisia) sääntöjä, samoista rikoksista voitaisiin antaa rajattomasti uusia eurooppalaisia pidätysmääräyksiä eri oikeudellisten kehysten nojalla. Siten on helppo kuvitella, että vuosien mittaan annettaisiin peräkkäisiä eurooppalaisia pidätysmääräyksiä, jotka koskevat samoja tosiseikkoja, joista voi seurata rangaistus samojen säännösten nojalla, mutta joiden osalta viitataan puitepäätöksen eri sääntelyyn joka kerran, kun kansallinen lainsäädäntö muuttuu.

75. Tällaiselle viitekehykselle ominaista epävakautta pahentaisi entisestään se, että ajankohta, jona eurooppalainen pidätysmääräys annetaan, voi riippua erilaisista olosuhteisiin liittyvistä tekijöistä ja vaihtelee eri jäsenvaltioiden käytännössä.²²

76. Näiden kahden ajallisen muuttujan yhdistelmä tekisi järjestelmän toiminnasta ennakoimatonta biljardipeliä, jossa olisi vaikeaa, ellei mahdotonta, varmistua siitä, täyttyvätkö puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan edellytykset.

77. Se, ettei ole ennalta määritettyä ja objektiivista perustetta sen lainsäädännön määrittämiseksi, jota sovelletaan 2 artiklan 2 kohdan edellytysten täyttymiseen pidätysmääräyksen antavassa jäsenvaltiossa, voisi jopa johtaa taktikointiin ja myös siihen, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista viivytetään sellaisten odotettavissa olevien lainsäädäntömuutosten valossa, joiden ansiosta voitaisiin soveltaa 2 artiklan 2 kohtaa saman artiklan 4 kohdan sijasta. Järkevästi suunnitellulla säännöllä olisi sen sijaan pyrittävä kannustamaan kansallisia oikeusviranomaisia toimimaan päinvastoin, nimittäin siihen, että ne vaativat henkilön luovuttamista ripeästi ja oikea-aikaisesti. Lisäksi, täysin hypoteettisessa skenaariossa, tällä tavoin määriteltyjen ajallisten sääntöjen mahdollista väärinkäyttöä ei voida sulkea kokonaan pois, koska se mahdollistaisi kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen enimmäisrangaistusten muuttamisen jälkikäteen tiettyjen etsittyjen henkilöiden luovuttamisen aikaansaamiseksi tai helpottamiseksi.

²² Käytäntö osoittaa, että ajankohta, jona eurooppalainen pidätysmääräys annetaan, vaihtelee suuresti eri jäsenvaltioissa ja että se voi olla esimerkiksi tutkinnan alkamisajankohta, tutkinnan päättymisajankohta, ajankohta, jona henkilö yleensä määrätään tutkintavankeuteen, ajankohta, jona henkilö pidetään epäiltynä, tai mikä tahansa rikosoikeudellisen menettelyn vaihe ennen oikeudenkäynnin päättymistä. Ks. *EA W – Rights. Analysis of the implementation and operation of the European Arrest Warrant from the point of view of defence practitioners*, Council of Bars and Law Societies of Europe / European Lawyers Foundation, Brussels/Hague, 2016, s. 25 ja 26.

78. Kun otetaan huomioon kaikki nämä näkökohdat, ainoastaan puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan tulkinta siten, että siinä tarkoitetaan asian tosiseikkoihin sovellettavaa lainsäädäntöä, muodostaa yksinkertaisen, selkeän ja ennakoitavan oikeuskehyksen, joka määritetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteena olevaan asiaan tosiasiallisesti sovellettavassa lainsäädännössä. Tämä viitekehys säilyy muuttumattomana ja vakaana lukuun ottamatta mahdollisesti (ja ainoastaan) sitä, että kansalliseen rikoslainsäädäntöön tehdään myöhemmin muutoksia, jotka olisivat edullisempia syytetyn kannalta ja joiden takia sovellettaisiin siten *lex mitior* -periaatetta.

79. Toiseksi Espanjan ja Belgian hallitusten sekä procureur-generaalin puoltama tulkinta johtaisi jokseenkin järjenvastaiseen tilanteeseen, joka estäisi eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan järjestelmän kitkattoman toiminnan vielä yhdessä suhteessa.

80. Puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohtaa sovelletaan eurooppalaisiin pidätysmääräyksiin, jotka on annettu sekä täytäntöönpanoa että syytteenpanoa varten. Täytäntöönpanosta vastaavat oikeusviranomaiset voisivat siten joutua tilanteisiin, joissa säännökset, joihin pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen on tukeutunut täyttäessään lomakkeen e kohtaa, voisivat olla ristiriidassa c kohdan 1 alakohdassa annettujen tietojen tai f kohdassa annettujen lisätietojen kanssa.²³ Vaarana jopa olisi, että e kohdan eri kentissä voitaisiin vedota eri säännöksiin. Tässä tilanteessa täytäntöönpanosta vastaavilla oikeusviranomaisilla, joille toimitetussa yhdessä ja samassa eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä mainitaan eri oikeuskehyksiä, voi perustellusti olla epäilyjä puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan edellytysten täyttymisestä, ja ne todennäköisesti pitäisivät tarpeellisena pyytää lisätietoja pidätysmääräyksen antaneelta oikeusviranomaiselta.²⁴ Tämä vaarantaisi eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan järjestelmän kitkattoman toiminnan, sillä puitepäätöksen 15 artiklan 2 kohdan mukaisten lisätietopyyntöjen olisi, kuten Espanjan hallitus aivan oikein huomauttaa, oltava poikkeus eikä sääntö.²⁵

81. Edeltävä tarkastelu voidaan tiivistää seuraavaan suoraan kysymykseen: miksi 2 artiklan 2 kohtaa pyritään tulkitsemaan epäloogisesti, mistä aiheutuu systeemisiä ongelmia, kun paljon loogisempi, perustellumpi, ennakoitavampi ja käytännöllisempi ratkaisu on se, että käytetään viitekohtana enimmäisrangaistusta, jota tosiasiallisesti sovelletaan asiaan? Ainoa tältä osin jäljellä oleva peruste, jonka sekä Espanjan että Belgian hallitukset esittivät ja jota seuraavaksi tarkastelen, koskee tehokkuutta.

c) Tarkoitus

82. Puitepäätös on keskinäisen luottamuksen lippulaiva rikosasioissa unionissa tehtävässä oikeudellisessa yhteistyössä. Se suunniteltiin korvaamaan monenvälinen luovuttamisjärjestelmä ja helpottamaan etsittyjen henkilöiden luovuttamista jäsenvaltioiden välillä ottamalla käyttöön uusi yksinkertaistettu ja tehokkaampi keskinäiseen luottamukseen perustuvan oikeudellisen yhteistyön järjestelmä. Sen selkeänä tavoitteena on helpottaa ja nopeuttaa oikeudellista yhteistyötä. Vastavuoroisen tunnustamisen periaate on tämän välineen kulmakivi, ja täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten olisi pääsääntöisesti pantava eurooppalaiset pidätysmääräykset täytäntöön ja kieltäydyttävä siitä vain puitepäätöksessä tyhjentävästi luetelluilla täytäntöönpanosta kieltäytymisen perusteilla, joita on tulkittava suppeasti.²⁶

23 Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 54 kohta.

24 Ks. täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten valtuuksista tältä osin tuomio 10.8.2017, *Tupikas* (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 91 kohta) ja tuomio 10.8.2017, *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 103 kohta).

25 Ks. vastaavasti tuomio 23.1.2018, *Piotrowski* (C-367/16, EU:C:2018:27, 61 kohta).

26 Ks. vastaavasti tuomio 25.7.2018, *Minister for Justice and Equality* (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 39–41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

83. Belgian ja Espanjan hallitusten esittämässä teleologisessa väitteessä vedotaan tähän vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön niiden puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdasta esittämän tulkinnan tueksi, jonka mukaan pidätysmääräyksen antavassa jäsenvaltiossa pidätysmääräyksen antamisajankohtana voimassa olevaan lainsäädäntöön vetoaminen edistäisi parhaiten puitepäätöksen tavoitteita.

84. Tältä osin on nähdäkseni tarpeen esittää kolme tärkeää selvennystä.

85. Ensinkin puitepäätöksen tehokkuus, joka ymmärretään siten, että se helpottaa luovuttamista mahdollisimman paljon, ei ole ainoa kyseisellä välineellä tavoiteltava arvo. Tämä käy selvästi paitsi johdanto-osan 12 perustelukappaleesta ja 1 artiklan 3 kohdasta, joissa korostetaan velvollisuutta kunnioittaa perusoikeuksia eurooppalaisen pidätysmääräyksen alalla, myös siitä, että puitepäätöksessä vahvistetaan erilaisia menettelyllisiä sääntöjä ja takeita, joita on noudatettava eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan järjestelmän täytäntöönpanossa ja soveltamisessa. Jos tehokkuus olisi ainoa yhdistävä arvo, jonka on annettava syrjäyttää kaikki muut arvot ja näkökohdat, miksi sitten on erilaisia luovutusjärjestelmiä, joihin sovelletaan erilaisia sääntöjä ja joissa säädetään erilaisista kieltäytymisperusteista?

86. Toiseksi, mikä on ehkä vieläkin tärkeämpää käsiteltävän asian yhteydessä, tietyn eurooppalaisen pidätysmääräyksen tehokkuutta yksittäistapauksessa (*tehokkuus yksittäistapauksessa*) ei pitäisi sekoittaa puitepäätöksen tehokkuuteen (*rakenteellinen tehokkuus*). Molempien hallitusten mainitsema unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö koskee ymmärtääkseni rakenteellista tehokkuutta, nimittäin koko eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan järjestelmän kitkatonta toimintaa ja toimivuutta. Edellä²⁷ selitetyistä syistä puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan tulkitseminen siten, että siinä tarkoitetaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisajankohtana sovellettavaa lainsäädäntöä, helpottaisi ehkä luovuttamista nyt tarkasteltavassa yksittäistapauksessa, mutta se ei varmastikaan edistäisi koko eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan järjestelmän kitkatonta toimintaa ja rakenteellista tehokkuutta.²⁸

87. Kolmanneksi ja viimeiseksi Belgian ja Espanjan hallitusten sekä procureur-generaalin ehdottama tulkinta myös osoittaa, miksi *ad hoc -tehokkuutta* yksittäistapauksessa on vaikea muuttaa yleisesti tehokkaiksi ja toimiviksi säännöiksi. Rikosasiaan sovellettavan lainsäädännön ja eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisajankohtana sovellettavan lainsäädännön, joihin käsiteltävässä asiassa esitetyissä väitteissä keskitytään, ohella merkityksellisinä voitaisiin myös pitää muita vaihtoehtoja, kuten tosiseikkojen tapahtuma-aikaan sovellettavaa lainsäädäntöä (joka ei välttämättä ole sama kuin rikosasiaan sovellettava lainsäädäntö *lex mitior* -periaatteen vuoksi), sinä ajankohtana, jona täytäntöönpanojäsenvaltio vastaanottaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen, sovellettavaa lainsäädäntöä tai eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan päätöksen tekoajankohta sovellettavaa lainsäädäntöä.

88. Mitä tahansa näistä eri oikeuskehysistä voitaisiin tietyissä tapauksessa pitää tehokkaimpana, jotta varmistetaan menestyksekkäästi etsityn henkilön luovuttaminen, rangaistusten luokittelun ja asteikon sekä yksittäistapauksen olosuhteiden mukaan. Ellei ennakoitavuutta haluta supistaa siten, että pidätysmääräyksen antava oikeusviranomainen voi yksinkertaisesti valita haluamansa oikeudellisen viitekehysen 2 artiklan 2 kohdan soveltamista varten, väite, joka perustuu tehokkuuteen yksittäistapauksessa, ei siten yksinkertaisesti takaa ennakoitavaa viitekehystä.

d) Välipäätelmä

89. Edellä tarkasteltujen puitepäätöksen sanamuotoon, asiayhteyteen ja tarkoitukseen liittyvien näkökohtien perusteella katson, että puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitetaan lainsäädäntöä, jota tosiasiallisesti sovelletaan käsiteltävään asiaan.

²⁷ Tämän ratkaisuehdotuksen 72–81 kohta.

²⁸ Tässä yhteydessä mieleen tulee ensimmäiseksi vertauskuva kenraalista, joka voittaakseen taistelun on valmis häviämään sodan.

90. Voitaisiin lisätä, että kuka tahansa (rikos)asianajaja tekisi saman päätelmän vaistonvaraisesti. Käsiteltävässä asiassa tarkastelluista melko teknisistä näkökohdista ei saa tulla tunnetun sanonnan mukaisesti puita, joilta ei nähdä enää metsää. Metsän ääriiviivat ovat erittäin selkeät: kun pyydetään tietyn henkilön luovuttamista tietystä rikoksesta, loogisesti rangaistuksen enimmäiskeston olisi oltava se, jota sovelletaan kyseiseen tapaukseen, eikä se, jota siihen mahdollisesti sovellettaisiin kansallisen lainsäädännön mukaan muutamia tai useita vuosia myöhemmin.

91. Hof van Beroep te Gentin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin olisi näin ollen vastattava, että puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että kyseiseen artiklaan sisältyvän rangaistuksen enimmäisajan, joka on vähintään kolme vuotta, arvioimiseksi siinä viitataan rikoslainsäädäntöön, jota pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa sovelletaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen perustana olevaan rikokseen tai rikoksiin.

B Laillisuusperiaate

92. Tämän ratkaisuehdotuksen ensimmäisessä osassa tehty puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan logiikan, toiminnan ja rakenteen tarkastelu tarjoaa nähdäkseni jo sellaisenaan riittävän ja vakuuttavan vastauksen ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymyksen. Laillisuusperiaate ei mielestäni vaikuta mitenkään tähän päätelmään. Koska menettelyn osapuolet kuitenkin toivat tämän periaatteen esille ja esittivät siitä laajasti näkemyksiään, esitän selvyyden ja kattavuuden vuoksi muutamia loppuhuomautuksia laillisuusperiaatteen seurauksista käsiteltävässä asiassa.

93. Etsitty henkilö vetoaa kirjallisissa huomautuksissaan laillisuusperiaatteeseen perustuviin perusteisiin. Hänen näkemyksensä mukaan laillisuusperiaatetta sovelletaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoon. Belgian ja Espanjan hallitukset sekä procureur-generaal ovat tästä eri mieltä. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, samalla kun pidetään mielessä myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö, sisältyvän laillisuusperiaatteen määritelmän mukaisesti laillisuusperiaatetta ei sovelleta käsiteltävässä asiassa. Vaikka komission kirjalliset huomautukset perustuvat laillisuusperiaatteeseen liittyviin näkökohtiin, se muutti kantaansa istunnossa ja totesi, että laillisuusperiaate ei ole merkityksellinen puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan tulkinnan kannalta.

94. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ”rikosten ja rangaistusten lakisidonnaisuutta koskeva periaate (nullum crimen, nulla poena sine lege), sellaisena kuin se on vahvistettu erityisesti [Euroopan unionin] perusoikeuskirjan 49 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä”, ”on oikeusvarmuuden yleisen periaatteen erityinen ilmaus”, ja se ”edellyttää, että ketään ei saa pitää syyllisenä rikokseen sellaisen teon tai laiminlyönnin perusteella, joka ei ollut tekohetkellä rikos kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden mukaan”.²⁹ Laillisuusperiaate näin ollen edellyttää, että unionin säännöissä määritellään selvästi rikokset ja niistä määrättävät rangaistukset. Tämä edellytys täyttyy, kun yksityinen ”voi tietää kyseessä olevan säännöksen tai määräyksen sanamuodon ja tarvittaessa tuomioistuinten siitä tekemän tulkinnan perusteella, mitkä toimet tai laiminlyönnit synnyttävät sen rikosoikeudellisen vastuun”.³⁰ Rikoslain taannehtivuuskiellon periaate ”estää muun muassa sen, että tuomioistuin voi rikosoikeudenkäynnin aikana joko määrätä rikosoikeudellisia seuraamuksia käyttäytymisestä, jota ei ole kielletty ennen rikoksen tekemistä voimaan saatetussa kansallisessa säännössä, tai ankaroitaa tällaisen menettelyn kohteena olevien henkilöiden rikosoikeudelliseen vastuuseen sovellettavaa järjestelmää”.³¹

29 Ks. esim. tuomio 20.12.2017, Vaditrans (C-102/16, EU:C:2017:1012, 50 kohta).

30 Ks. esim. tuomio 3.6.2008, The International Association of Independent Tanker Owners ym. (C-308/06, EU:C:2008:312, 71 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Ks. erityisesti tuomio 3.5.2007, Advocaten voor de Wereld (C-303/05, EU:C:2007:261, 50 kohta).

31 Tuomio 5.12.2017, M.A.S. ja M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

95. Espanjan ja Belgian hallitukset sekä procureur-generaal väittävät, että käsiteltävässä asiassa niiden puoltama puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan tulkinta ei merkitsisi laillisuusperiaatteen loukkaamista. Tämä johtuu siitä, ettei se vaikuta mitenkään rikoksen muodostavan menettelyn määrittämiseen eikä sovellettavaan seuraamukseen. Viittaaminen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisajankohtana sovellettavaan lainsäädäntöön ei muuttaisi rikosasiaan sovellettavaa lakia. Sitä käytettäisiin ainoastaan oikeudellisen yhteistyön välineen soveltamisen tarkoituksiin. Kyseiset hallitukset väittävät, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan laillisuusperiaatetta ei voida soveltaa tapauksissa, joissa tehdään kansainvälistä yhteistyötä rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanemiseksi.

96. Olen samaa mieltä. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan käsiteltävän asian olosuhteet eivät kuulu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7 artiklassa annettavan suojan piiriin. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä eittämättä myönnetään, että rangaistuksen (aineellisen sisällön, johon tulee soveltaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7 artiklan 1 kappaletta) ja rangaistuksen täytäntöönpanoon tarkoitettua toimenpiteen (joka koskee pikemminkin menettelyllisiä seikkoja) välillä ei ole selkeää eroa.³² Kyseisessä oikeuskäytännössä on kuitenkin johdonmukaisesti katsottu, että rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanemiseksi tehtävän kansainvälisen yhteistyön eri välineiden soveltaminen ei koske itse rangaistusta vaan sen täytäntöönpanoa ja jää siksi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7 artiklan soveltamisalan ulkopuolelle.

97. Esimerkiksi tuomiossa Szabó v. Ruotsi Euroopan ihmisoikeustuomioistuin katsoi, ettei asiassa tullut esille Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7 artiklaan liittyvää ongelmaa, vaikka ajankohtana, jona valittaja teki rikoksen, Ruotsi ei ollut vielä ratifioinut tuomittujen siirtämisestä tehdyn yleissopimuksen lisäpöytäkirjaa³³ ja siirtäminen vaikutti kielteisesti hänen ehdonalaista vapauteensa. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin katsoi, että valittajan siirtämisen tai, tarkemmin ottaen, ehdonalaista vapautta koskevien säännösten – jotka olivat Unkarissa tiukemmat kuin Ruotsissa – ei voida katsoa merkitsevän Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7 artiklassa tarkoitettua ”rangaistusta”, koska ehdonalaista vapautta liittyvät kysymykset koskivat *rangaistuksen täytäntöönpanoa*.³⁴ Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on vahvistanut saman lähestymistavan puitepäätöksen osalta katsomalla, että ”luovuttaminen – ei [ole] rikoksen tekemisestä – aiheutuva rangaistus vaan menettely, jonka tarkoituksena on mahdollistaa [toisessa jäsenvaltiossa] annetun tuomion täytäntöönpano”.³⁵

98. Tämän lähestymistavan mukaisesti Euroopan ihmisoikeustuomioistuin ei pidä ongelmallisena sitä, että kansainvälistä yhteistyötä koskevia erilaisia välineitä sovelletaan rikoksiin, jotka on tehty, tai tuomioihin, jotka on annettu ennen niiden voimaantuloa tietyssä valtiossa.³⁶ Tämä kanta on vahvistettu myös eurooppalaisen pidätysmääräyksen osalta.³⁷

32 Ks. tästä tarkastelusta ratkaisuehdotukseni Scialdone (C-574/15, EU:C:2017:553, 151 kohta), jossa viittaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioon 21.10.2013, Del Río Prada v. Espanja [GC], (CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, 85 kohta ja sitä seuraavat kohdat oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Tuomittujen siirtämisestä tehdyn yleissopimuksen lisäpöytäkirja, allekirjoitettu 18.12.1997 (Euroopan sopimussarja nro 167).

34 Asiassa Szabó v. Ruotsi tutkittavaksi ottamisesta 27.6.2006 tehty Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätös (CE:ECHR:2006:0627DEC002857803). Ks. myös tuomittujen siirtämisestä tehdyn yleissopimuksen lisäpöytäkirjan osalta tutkittavaksi ottamista koskevat Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätökset, jotka on tehty 27.6.2006 asiassa Csozásnszki v. Ruotsi (CE:ECHR:2006:0627DEC002231802); 6.9.2011 asiassa Müller v. Tšekki (CE:ECHR:2011:0906DEC004805809) ja 23.10.2012 asiassa Ciok v. Puola (CE:ECHR:2012:1023DEC000049810). Ks. muista kansainvälisen yhteistyön tapauksista tutkittavaksi ottamisesta 5.7.2007 tehty Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätös Saccoccia v. Itävalta (CE:ECHR:2007:0705DEC006991701).

35 Tutkittavaksi ottamisesta 7.10.2008 tehty Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätös Monedero Angora v. Espanja (CE:ECHR:2008:1007DEC004113805, 2 kohta). Ks. myös tutkittavaksi ottamisesta 23.10.2012 tehty Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätös Giza v. Puola (CE:ECHR:2012:1023DEC000199711, 30–34 kohta).

36 Tutkittavaksi ottamisesta 27.6.2006 tehty Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätös Szabó v. Ruotsi (CE:ECHR:2006:0627DEC002857803) ja tutkittavaksi ottamisesta 6.9.2011 tehty Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätös Müller v. Tšekki (CE:ECHR:2011:0906DEC004805809).

37 Tutkittavaksi ottamisesta 7.10.2008 tehty Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätös Monedero Angora v. Espanja (CE:ECHR:2008:1007DEC004113805, 2 kohta).

99. Tämä käsitys laillisuusperiaatteesta on myös innoittanut unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä eurooppalaisen pidätysmääräyksen alalla. Tuomion *Advocaten voor de Wereld* mukaan se seikka, että puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan mukaan kaksoisrangaistavuutta ei tutkita kyseisessä säännöksessä mainittujen rikosryhmien osalta, ei merkitse laillisuusperiaatteen loukkaamista, koska rikosten ja sovellettavien rangaistusten määritelmä kuuluu edelleen pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion lainsäädännön toimivaltaan.³⁸ Kyseisessä tuomiossa korostettiin keskinäistä luottamusta ja sitä, että pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion olisi varmistettava laillisuusperiaatteen noudattaminen.

100. Vaikuttaa näin ollen siltä, että sekä unionin tuomioistuimen että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisajankohtana sovellettavan lainsäädännön huomioon ottaminen, jotta voidaan arvioida puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdassa säädettyä rangaistuksen keston liittyvää edellytystä, ei loukkaisi Euroopan unionin perusoikeuskirjan 49 artiklassa vahvistettua laillisuusperiaatetta, kun sitä tulkitaan yhdenmukaisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7 artiklan soveltamisalan kanssa. Tämä johtuu siitä, ettei tällainen tulkinta johtaisi sellaisen rangaistuksen määräämiseen rikosasiassa, josta ei säädetty pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa rikosten tekoajankohtana.

101. On kuitenkin pidettävä mielessä lisäksi kolme näkökohtaa.

102. Ensinnäkin, jos laillisuusperiaatteen soveltamisala ymmärretään laajemmin, oikeusvarmuuden periaatteen tarkastelu tukee edellä tämän ratkaisuehdotuksen 91 kohdassa ehdotettua tulkintaa puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdasta. Oikeusvarmuuden periaate nimittäin tarkoittaa, että unionin oikeuden ja kansallisen täytäntöönpanolainsäädännön on muulloinkin kuin silloin, kun kyse on rikosten ja rangaistusten määrittelemisestä rikoslainsäädännössä, oltava yksiselitteistä ja niiden, joita se koskee, on voitava ennakoida sen soveltaminen erityisesti rikoslainsäädännön alalla. Tätä vaatimusta on sovellettava erityisen ankarasti silloin, kun kyse on sääntelystä, josta saattaa aiheutua seurauksia yksityisille.³⁹ Tämä pätee paitsi aineellisiin rikossäännöksiin myös rikoslainsäädännön menettelyllisiin säännöksiin, kuten puitepäätökseen, joka voi johtaa etsityn henkilön vapauden riistämiseen.⁴⁰

103. Tässä laajemmassa asiayhteydessä oikeusvarmuutta koskevassa oikeuskäytännössä edellytetään, että kansallisten oikeusääntöjen sanamuodon on oltava yksiselitteinen paitsi sen vuoksi, että asianomaiset henkilöt voivat ymmärtää selvästi ja täsmällisesti oikeutensa ja velvollisuutensa, myös sen takia, että kansalliset tuomioistuimet voivat varmistaa niiden soveltamisen. Ennakoimatonta tilannetta, joka syntyisi tulkittaessa 2 artiklan 2 kohdan sanamuotoa – josta ei voida tehdä yksiselitteisiä päätelmiä – siten, että rangaistuksen kestoä koskevan edellytyksen arvioinnin kannalta merkityksellinen lainsäädäntö voisi myöhemmin muuttua milloin tahansa, olisi vaikea sovittaa yhteen oikeusvarmuuden periaatteesta johtuvien selvyiden ja ennakoitavuuden vaatimusten kanssa.

104. Toiseksi, vaikka tuomiossa *Advocaten voor de Wereld* katsottiinkin, ettei puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohta ole laillisuusperiaatteen vastainen, tämä perustui siihen, että rikosten ja sovellettavien rangaistusten määritelmä ”kuuluu edelleen *pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion lainsäädännön*” alaan ja ”kyseisen jäsenvaltion on, kuten tämän saman puitepäätöksen 1 artiklan 3 kohdassa lisäksi todetaan, kunnioitettava perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita, sellaisina kuin ne vahvistettu EU 6 artiklassa, ja tämän johdosta rikosten ja rangaistusten laillisuutta

38 Tuomio 3.5.2007, *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261, 53 kohta).

39 Ks. esim. tuomio 9.7.2015, *Salomie ym.* (C-183/14, EU:C:2015:454, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

40 Laillisuus laajasti ymmärrettynä (lainmukaisuuden merkityksessä ja oikeusvaltioperiaatteen yhteydessä) esiintyy unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä useiden sellaisten tekijöiden yhteydessä, jotka eivät liity rikosten ja rangaistusten määrittelemiseen, kuten säännöt viranomaisista, joilla on toimivalta määrätä seuraamuksia. Ks. esim. tuomio 1.10.2015, *Weltimmo* (C-230/14, EU:C:2015:639, 56 kohta) ja tuomio 17.1.2019, *Dzivev ym.* (C-310/16, EU:C:2019:30, 34 ja 35 kohta). Samoin selvyttä ja täsmällisyyttä koskevia vaatimuksia sovelletaan yleisesti ”lainsäädäntöön”, jossa säädetään rajoituksista perusoikeuksiin. Ks. tuomio 17.12.2015, *WebMindLicenses* (C-419/14, EU:C:2015:832, 81 kohta) ja tuomio 17.1.2019, *Dzivev ym.* (C-310/16, EU:C:2019:30, 40 kohta).

koskevaa periaatetta”.⁴¹ Kyseisessä säännöksessä rikosten luokittelun ja vakavuuden – missä yhteydessä viitataan rangaistusasteikkoon pidätysmääräyksen antavassa jäsenvaltiossa – osalta asetettuja vaatimuksia on sovellettava noudattaen oikeusvarmuutta mahdollisimman tiukasti. Ne muodostavat perustan luottamukselle, jota täytäntöönpanojäsenvaltiolta edellytetään ja josta puitepäätöksen menestyminen järjestelmänä on täysin riippuvainen.

105. Unionin tuomioistuimen äskettäisestä oikeuskäytännöstä lisäksi ilmenee, että jäsenvaltiot ovat omaksuneet erilaisia lähestymistapoja laillisuusperiaatteen soveltamisalaan.⁴² Nämä erilaiset lähestymistavat voivat myös näkyä siinä, miten jäsenvaltiot tarkastelevat erilaisia edellytyksiä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella tehtävän oikeudellisen yhteistyön välineiden, erityisesti puitepäätöksen, soveltamiselle. Espanjan ja Belgian hallitusten sekä procureur-generaalin kyseessä olevasta säännöksestä esittämän kaltainen tulkinta saattaisi olla ristiriidassa joidenkin laillisuusperiaatetta koskevien kansallisten käsitysten kanssa alalla, jolla puitepäätös itsessään ei tarjoa yksiselitteistä vastausta.⁴³

C Loppuhuomautukset

106. Ehdotettuani vastausta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämään kysymyksen katson, että voi olla hyödyllistä muistuttaa päätelmän esittämisen sijasta, mistä tässä asiassa, sellaisena kuin se on esitetty unionin tuomioistuimelle, *ei ole kyse*.

107. Ensinnäkin tietyn tulkinnan mukaan pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa rikosasian perustana olevien tosiseikkojen ja oikeudellisen taustan voitaisiin katsoa olevan ristiriidassa ilmaisuvapautta koskevan perusoikeuden kanssa. Unionin tuomioistuimen käsiteltävänä oleva asia ei kuitenkaan koske tällaisia seikkoja eikä millään tavalla niiden tuomioiden perusteltavuutta, joilla määrättyjä rangaistuksia kyseessä olevalla eurooppalaisella pidätysmääräyksellä pyritään panemaan täytäntöön.

108. Toiseksi käsiteltävä asia ei koske myöskään puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan soveltamisen ensimmäisen edellytyksen arviointia: voidaanko terrorismin ihannoimista ja sen uhrien nöyryyttämistä koskeva rikos, sellaisena kuin se määritellään Espanjan rikoslaissa, automaattisesti luokitella ”terrorismiksi”, joka on yksi 2 artiklan 2 kohdassa luetelluista 32 rikoksesta?

109. Kolmanneksi käsiteltävässä asiassa esitettyihin kysymyksiin annettava vastaus ei myöskään vaikuta mitenkään muihin näkökohtiin, joista kyseisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen mahdollinen tuloksekkuus riippuu, kuten sen harkitsemiseen, luovutetaanko etsitty henkilö kahdesta muusta rikoksesta, joista luovuttamista on pyydetty, tai siihen, miten täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen arvioi puitepäätöksen 2 artiklan 4 kohtaan sisältyvää teon kaksoisrangaistavuutta koskevaa edellytystä kyseessä olevien kolmen rikoksen yhteydessä.

110. Neljänneksi voidaan myös muistuttaa, että mahdollisten käytännön ja systeemisten seurausten näkökulmasta tarkastelua, joka koskee merkityksellisen sovellettavan lainsäädännön (ajallisen version) määrittämistä *pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion* osalta puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan nojalla, ei voida automaattisesti soveltaa 2 artiklan 4 kohdan tulkintaan.⁴⁴

41 Tuomio 3.5.2007, *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261, 53 kohta). Kursivointi tässä.

42 Tuomio 5.12.2017, *M.A.S. ja M.B.* (C-42/17, EU:C:2017:936, 60 kohta).

43 Hyvä esimerkki tästä monimuotoisuudesta ovat Euroopan neuvoston rikosasiain yhteistyökomiteassa (CDPC) käydyt keskustelut. Keskustelut viiteajankohdasta tarkasteltaessa teon kaksoisrangaistavuutta luovutuspyyntöjen yhteydessä osoittavat, että useiden jäsenvaltioiden näkemyksen mukaan tämän ajankohdan olisi laillisuusnäkökohtien vuoksi oltava se, jona rikoksen perustana olevat tosiseikat tapahtuivat, kun taas toiset jäsenvaltiot katsovat, että tämän ajankohdan olisi oltava luovutuspyynnön esittämisajankohta oikeudellisen yhteistyön edistämiseksi. Ks. *Compilation of Replies to the questionnaire on the reference moment to be applied when considering double criminality as regards extradition requests*, PC-OC(2013)12Bil.Rev3, European Committee on Crime Problems, Committee of Experts on the Operation of European Conventions on Co-operation in Criminal Matters, Strasbourg, 25.11.2014.

44 Sellaisena kuin sitä käsiteltiin edellä 45–47 kohdassa.

V Ratkaisuehdotus

111. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Hof van Beroep te Gentin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

- Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS 2 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä tarkoitetun rangaistuksen enimmäisajan, joka on vähintään kolme vuotta, arvioimiseksi siinä viitataan rikoslainsäädäntöön, jota pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa sovelletaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen perustana olevaan rikokseen tai rikoksiin.